לכבוד שבת קודש
ויראו התשפ"ז

אופק חדרה

	הדלקת הנר	יציאת השבת	רבינו תם
לוח מקומי	16:21	17:28	18:04
אור החיים	16:34	17:24	17:59

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו... לעשות צדקה ומשפט" (יח, יט)

אמרו חז"ל: "שלושה סימנים יש באומה זו (ישראל) **רחמנים ביישנין וגומלי חסדים** גומלי חסדים דכתיב; "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו... לעשות צדקה ומשפט".

מי לנו גדול כאברהם אבינו ע"ה, עמוד החסד, המשמש לכל הדורות אחריו דמות מופת של מחנך ומורה דרך, כיצד ועד היכן ניתן להתחסד עם הזולת ולהטיב עם הבריות. הן לא בכדי מאריכה לנו התורה בתיאורו המפורט של מעשה הכנסת אורחים שקיים אברהם אבינו. אין זאת אלא כדי ללמדנו עד כמה אהובה מידת החסד לפני ה', עד היכן מסוגל אנוש ילוד אישה, להעפיל ולהתעלות במדרגת אהבת חסד, עד כי כל מכשול הניצב בדרכו, וכל מצב בו נתון, אינם יכולים לעצור בעדו ולמנוע ממנו מלהטיב עם הזולת.

מסופר שכאשר היה מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל מאושפז בבית החולים, ובני המשפחה הביאו לו אוכל בייתי טרי וחם, סירב הגאון לטעום מהמאכלים, עד שיגישו מהם גם לשכן ששכב יחד עימו בחדר, למרות שיתכן שלא יברך...

ואמר הגרש"ז: היות ומהאוכל נודף ריח טוב, יש בכך חשש של פיקוח נפש. (איש לרעהו)

כל אדם מן השורה עושה פעולות רבות שיש בהן חסד, אך לעיתים אין הוא מתכוון לכך במחשבתו כיוון שהדברים נעשים מאליהם. על כך ישתדל האדם לצרף מחשבתו בזמן עשיית החסד ואז הוא זוכה לקיים מצווה דאורייתא.

בספר **'לב שלום'** לרב **מרדכי שבדרון זצ"ל** מובא מעשה שכאשר נסע הרב לחו"ל יצא באונייה מהעיר חיפה אך בדרכו לעיר חיפה כאשר היה בירושלים ביקש מנהגו לחזור כי שכח דבר חשוב, ואותו דבר חשוב הוא: היה בשכונתו איש עריר שהיה רגיל לבוא אצלו מידי פעם להפיג בדידותו, ושכח להיפרד ממנו ולומר לו שכמה חודשים לא יבקר אצלו.

אמר לו הנהג שאם יחזור לירושלים לבקר את האיש, לא יספיק את האוניה. אבל הוא בשלו, החליט שצריך הוא לבקר את האיש וגם צריך לסדר עבורו אנשים שיבואו במקומו לבקרו ולסדר לו שאר ענייניו. וכשבא אליו ישב אצלו כשעה ודיבר עימו, וגם דיבר עם כמה שכנים שידאגו עבורו, ורק אח"כ אמר לנהג: "בוא וניסע לחיפה". אמר לו הנהג: "חבל על הנסיעה מאחר שכבר בוודאי איחרנו את הנסיעה".

אמר לו הרב שבדרון: "מה אכפת לך? אתה תיסע ותקבל כספך בכל מקרה, כי אפשר שמחמת המצווה לא הפסדנו את האוניה". וכשהגיע לנמל חיפה אמר לו הפקיד: "למה איחרת כל כך? כבר לפני שעתיים היתה האוניה אמורה לצאת מהנמל, אבל יש לך מזל. בדיוק חל קלקול באוניה ועכשיו תיקנו אותה, ועתה היא עומדת להפליג".

הסב הרב שבדרון פניו אל מלוויו עם הכרטיס בידו, באומרו: "בינו זאת, כי שומר מצוה לא ידע רע". ונסע לשלום.

מכאן אנו רואים מעלת גמילות חסדים מהי ודווקא בדברים הקלים נבחן האדם עד כמה דבק הוא במידת החסד, והיכן נבדק? הווי אומר במחשבה! מה כוונתו ומחשבתו בעשייתו, ולכן הדגישה התורה מעלת החסד של אברהם אבינו בקבורת שרה אשתו, שבאמת כולם עושים כן, אבל אברהם בא לגמול חסד! (אור דניאל)

כאשר קהל רב צועד אחרי מיטת המת, יש בכך עידוד ונחמה למשפחת הנפטר, אבל צריך להדגיש שהחובה לסייע בידי האבלים אינה מסתיימת עם סתימת הגולל.

מי שהתנסה בכך, רחמנא ליצלן, יודע שלפעמים גם 'תפיסת העמוד' (שליח ציבור) כרוכה בייסורים רבים, במיוחד בבתי כנסיות גדולים שבהם יש כמה מתפללים שאיבדו את יקיריהם, מה שמביא ל'עומס' בדרך אל ה'עמוד'.

מטבע הדברים, כמו בכל דבר בעולמנו, יש אנשים היודעים 'להסתדר' במהירות, ומיד עם קומם מ'השבעה' מתמקמים במניין מסודר המתחיל בשעה נוחה, ויש כאלה המתקשים בכך ועומדים אובדי-עצות.

מעשה מופלא שהתרחש בבית כנסת פלוני. אחד המתפללים שהיה בשנת האבל על אביו הגיע לבית הכנסת, ומשראה שכל המניינים כבר תפוסים בשליחי ציבור, פנה אל כמה אנשים וביקש מהם שיצטרפו למניין שהחל לארגן.

אבל, באותו בוקר היו האנשים 'עסוקים' יותר מתמיד, ולא נענו לבקשתו, ופנו להשתלב במניינים אחרים. משלא הצליח במשימתו, החל גם האבל בלית-ברירה להתפלל באחד מן המניינים, ולא עבר לפני התיבה. (לא עמד שליח ציבור).

מן הצד עמד האברך, שזה עתה סיים את שנת האבל שלו שהורגל כבר במצבים אלה, ועקב אחר ניסיונותיו הלא-מוצלחים של האבל בארגון המניין, ורחמיו נכמרו עליו, במיוחד לאחר שהבחין בצער שעל פניו, והחליט לתרום מניסיון-הארגון שלו.

למרות שגם זמנו שלו היה לחוץ באותו בוקר, עזב את המניין בו התפלל, ופנה אל האבל והציע לו להמתין בכל זאת עוד כמה דקות עד שיפעיל הוא את השפעתו על המתפללים להצטרף למניין חדש.

מלאכתו לא היתה קלה. במשך דקות ארוכות עמד בפתח בית הכנסת והוביל את האנשים לעבר המקום בו התארגן המניין, עד שלבסוף נימנו עשרה יהודים והאבל החל להתפלל לפני התיבה.

ראיתי את המעשה מתחילתו עד סופו, ואמרתי לעצמי: הגם שאיש-החסד ההוא עשה דבר גדול, ספק אם הוא עצמו עמד בשעת מעשה על גודל-פעלו... זכויות עצומות קנה לעצמו באותה תפילה, ולבטח הן תעמודנה לצידו ביום פקודה.

ו'יום הפקודה' הלזה לא איחר לבוא. לא מחר-מחרתיים, אלא עוד בשעות הצהריים של אותו יום, עם שובו של בנו הקטן של התלמיד חכם מגן הילדים. מדי יום ביומו לוקחת אותו הגננת בידיה וחוצה יחד איתו את הכביש הסמוך לגן. באותו יום, החליט הפעוט לחצות את הכביש לבדו.

וכדרכו של פעוט, עשה זאת שלא בזהירות, בלשון המעטה.

וממש באותה שנייה הגיח רכב גדול מהפינה שממול, ו... החריקה נשמעה למרחוק. עוברי-אורח שנחרדו מעוצמת הרעש, חשו למקום, ונדהמו להיווכח שלמרות שהרכב פגע בילד, לא נפלה שערה משערת ראשו ארצה.

'אם אתם שואלים אותי, אמר הנהג שכולו נתון עדיין תחת ההלם, אינני יודע כיצד נשאר הילד בחיים'.

אנחנו כבר יודעים.

(עלינו לשבח)

פעם הגיע אדם **לגאון רבי יעקב ישראל קנייבסקי זצ"ל - הסטייפלר** וביקש ממנו את ברכתו הואיל ומצוי הוא הרבה בדרכים ולחבריו אירעו לאחרונה כמה תאונות דרכים, רח"ל. **יעץ לו הסטייפלר: "ראה לגמול חסד בכל נסיעה שאתה נוסע... השתדל להסיע ברכב שלך אברך המזדמן בדרך לכולל... ועוד כהנה וכהנה... בזכויות אלו תזכה להינצל!"...** (תולדות יעקב)

אברהם אבינו מלמד אותנו לעשות חסד לשם שמים. כאשר הלך להציל את לוט ובא מלך סדום והציע לו כסף ורכוש, סירב אברהם להצעה זו בטענה שלא יצא למלחמה בגלל כסף. אלא כדי לעשות חסד עם איש אחד (לוט) הוא גם עולם ומלואו! ואף על פי שהלך לעשות חסד עם אדם שאמר שהוא לא מעוניין באברהם ולא באלוקי אברהם, ומצד השכל לא היה צריך לעשות עימו חסד כלל ולהצילו, אבל אברהם עושה גם איתו חסד נגד השכל רק לשם שמים. והקב"ה בתמורה משנה ומשדד את כל מערכות הטבע למענו, ועושה לו ניסים גלויים במלחמה אשר נלחם נגד חמשת המלכים ואלפי חייליהם וכמובן מנצח כנגד כל הסיכויים.

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך העלון השגחה פרטית. יש בו כדי ללמדנו כמה גדול מעשה החסד עם הזולת. לא לחינם אמרו רבותינו שאם אדם עושה חסד עם הזולת - בורא עולם עושה חסד עימו. האדמו"ר הרב שלמה גולדמן מזוועיהל הוסיף ואמר, שכל פסיעה ופסיעה שאדם עושה למען הזולת, הוא חוסך בכך אלף פסיעות עבור עצמו.

כל מי שהיה נכנס לחנות של הרה"ח ר' משה שטרן זצ"ל, היה מוצא אותו חבוש בירמולקה הלבנה, עטוף במלבוש העליון המפוספס של חסידי תולדות אהרון וספר בידו.

כשקונה היה נכנס, ר' משה היה מרים את עיניו מהספר והיה עוזר לו. הוא הבין בסוגים שונים של מקררים ותנורים ובכל מה שקשור למוצרי חשמל בסיסיים שבכל בית. הוא גם ידע לתקן אותם ובכך סייע רבות לתושבי הסביבה.

לחנותו נכנסו גם אנשים שחשבו, שלא די בכך שתושבי הסביבה יודעים על החנות, לדעתם כדאי שגם תושבי הסביבה הרחוקה ישמעו עליה ויבואו לקנות בה.

נציגים מחברות פרסום ביקרו אצל ר' משה. הם הסבירו לו כמה טוב יהיה כשלא יהיה לו זמן להסתכל בספרים שלו מרוב קונים. כמה חשוב לפרסם את החנות בפרסומונים המקומיים וכמה זה משתלם להשקיע במודעה טובה שתביא בעקבותיה הרבה קונים.

ר' משה לא התייחס לכל העצות. "פרנסה מן השמים", היה אומר בקול בטוח ויציב, "אני משתדל מספיק וסומך על הקב"ה שיפרנס אותי". הוא שלח את הפרסומאים למיניהם מעליו, שימצאו את פרנסתם אצל בעלי עסקים אחרים והמשיך בדרכו הפשוטה והשקטה.

יום שישי אחד, יהודי משכונה מרוחקת התקשר אליו ובקשה נואשת בפיו:

"אתה יכול לבוא לתקן לי את המקרר?"

"ביום שישי אחר הצהריים? שאל ר' משה בתמיהה, "אני לא עובד בזמן הזה, עלי להתכונן לשבת".

"אשלם לך כפול", האיש ניסה להציע.

"איפה את גר?"

"ברחביה".

"ברחביה אין טכנאים? אני לא עובד ביום שישי אחרי חצות. תנסה אצל מישהו אחר".

"אין לי מישהו אחר, ניסיתי את כולם", האיש ענה, "תבין, אין לי מקרר לשבת, איך אני אשמור על האוכל? מה אני יכול לעשות? מאכלי השבת יתקלקלו".

ר' משה לא עמד בתחנוניו של האיש. הוא בירר את הכתובת המדוייקת, הזמין מונית ונסע לביתו של היהודי שהמקרר שלו התקלקל בדיוק בערב שבת. בעל הבית השתומם לראות את הטכנאי בכובע, ירמלוקה ומעיל עליון מפוספס.

ר' משה השפיל את קומתו ארצה. נשכב על הרצפה עם כל ה'שמונה בגדים' עד שהגיע לקרביו של המקרר. הוא סובב מה שסובב, שחרר מה ששחרר, הטעין גז, פתח וסגר, ולבסוף התרומם מלוא קומתו והודיע שהמקרר מוכן ומזומן להמשיך במלאכתו כבימים ימימה.

"כל טוב, שיהיה לכם שבת שלום", ר' משה בירך מעומק הלב ופנה לצאת מהבית.

"רגע", בעל הבית עצר אותו, "אני רוצה לשלם, הבטחתי שאשלם כפול".

"אני לא עובד בערב שבת" ר' משה הבהיר, "לא באתי בשביל כסף. לפעמים אין ברירה, וכשצריך לעזור ליהודי עושים חסד. הבנתי שאין לך שום מוצא אחר ולכן באתי, זה הכל. שתהיה לך שבת שלום ושתשתמשו במקרר לבריאות".

סימני שאלה התעגלו על פניו של בעל המקרר ההמום.

בעל הבית חשב שהוא לא שומע טוב, וניסה להתווכח, אבל כבר לא היה לו עם מי לדבר. ר' משה רץ, נכנס אל המונית שהזמין על חשבונו ומיהר הביתה להתכונן לשבת קודש. הכסף היה ביד של בעל הבית, מה הוא עושה עם זה? ר' משה הרי לא מוכן לקחת את הכסף והוא חייב לו תשלום.

הוא כבר יכיר לו טובה. הוא יעשה משהו שיביא לאיש הטוב הזה הרבה כסף. מיכוון שעבד בעיתון, הוא כתב על ר' משה כתבה שמשתרעת על שני עמודים.

בכתבה הוא תיאר איך יהודי אותנטי ממאה שערים הגיע אליו בשעת לחץ ביום שישי. הוא עבד כמו טכנאי מעולה ולא לקח פרוטה, כי הוא אמר שהוא לא עובד בערב שבת. **עבודה - לא. חסד - כן.**

הוא המשיך ותיאר. צילם את החנות והוסיף כיד ה' הטובה עליו עד שהוציא מתחת ידו כתבה מפוארת ומרתקת.

ר' משה המשיך לדבוק בדרכו באמונה תמימה, שלא להשקיע בפרסומות ושלא לעבוד ביום שישי אחר חצות היום.ראו זה פלא, בבת אחת קונים חדשים התחילו להגיע ממקומות מרוחקים. אנשים שחיפשו מוכר ישר ואמין, מצאו בו את האדם המתאים.

כל הלקוחות החדשים הגיעו בזכות הכתבה של האיש שר' משה עשה איתו חסד ולא הסכים בשום אופן לקחת ממנו תשלום. ר' משה עמד בניסיון, הוא סמך על הקב"ה שייתן לו פרנסה והקב"ה השפיע עליו שפע רב בזכות מעשה החסד. (אור חזקיה)

הלכות

הלכות ברכת הלבנה

- הרואה לבנה (ירח) בחידושה, כלומר לאחר שחזרה ונראתה בתחילת החודש, צריך לברך ברכת הלבנה (סדר ברכת הלבנה מובא בסידורים), כדי להודות לה' על החסד שעשה עימנו בחידוש הלבנה לאחר שנעלמה מעינינו בסוף החודש הקודם.
- יזהר לומר ברכת הלבנה מילה מילה בנחת רוח ושפה ברורה, ויאמרנה בגילה וצהלה ושמחה ורננה, שהרי הוא כמקבל פני השכינה, ומעלתה גדולה מאוד.
- לכתחילה ראוי שלא להתחיל לברך ברכת הלבנה אלא עד שיעברו עליה משעת המולד שבעה ימים שלמים. ומכל-מקום, במוצאי שבת, אם יחסרו כמה שעות מן השבעה ימים, רשאים הציבור לברך ברכת הלבנה.
- במקומות שמצויים עננים הרבה בימות החורף, ויש לחוש שאם ימתינו להשלמת שבעה ימים מהמולד יפסידו לברך ברכת הלבנה, יש להורות להם שיברכו ברכת הלבנה מיד לאחר שלושה ימים מהמולד, כדברי התלמוד והפוסקים.
- זמן ברכת הלבנה נמשך עד חמישה עשר יום מהמולד (ולא ט"ו לחודש), ועד בכלל, דהיינו כולל ליל חמישה עשר. אבל בליל שישה עשר יום מהמולד אין לקדש הלבנה (שכבר עבר זמנה), אלא יברכו בלי שם ומלכות.

(אורות ההלכה)

פנינים

"ויאמר קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת את יצחק ולך לך אל ארץ המוריה והעלהו שם לעולה" (כב, ב)

הר"ן אומר, מהלשון **'קח נא'** מדוייק שה' לא ציווה את אברהם לעקוד את יצחק בנו! 'קח נא' - **'נא'** הוא לשון בקשה! הקב"ה ביקש מאברהם לעקוד את בנו, אך לא ציווה אותו על כך!

לפי זה, אם אברהם אבינו היה אומר לקב"ה: לא! אני לא יכול להעלות את בני לעולה, שהרי הבטחת לי **'כי ביצחק יקרא לך זרע'** - אברהם לא היה נחשב כעובר על ציווי ה', כי לא היה ציווי, היתה רק בקשה!

מעתה נבין את גודל מעלתו של אברהם: הוא הסכים להעלות את יצחק לעולה, ולוותר על **'כי ביצחק יקרא לך זרע'**, על אף שלא היה ציווי ה' על כך! הוא היה מוכן לשחוט את בנו יחידו גם כדי לקיים בקשה של הקב"ה! (יחי ראובן)

שבת שלום לכל בית ישראל

לעילוי נשמת: יואב בן מוחא בן סימי, שושנה שירה חג'בי בת אברהם, מיכאל חג'בי בן סעדיה, לזכות אריה חג'בי בן שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעיד הינדי, ציון נגר בן סעדה, אסתר תוהמי בת סעיד, מיטל ודיקלה בנות אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, סעדיה בן שלמה, חנניה ספורטס בן קלרה, אופיר בן יצחק, יאיר נגר בן זכריה. הראל בן הדסה, דוד בן פריחה, חיים כלאפו בן אסתר, אליעזר בן זולה, ציון בן רחל, אריאל בן זילפה, בניהו בן יהודית, איל בן צדוק, כרמלה בת גורג'יה, כוכבה בת אורה, אהרון בן חיים, שלמה בן רוזינה ואהרון, רוזט ריזל בת יהודית, זכריה בן יפת חסן יעקב, שושנה שמעה בת ישראל, שושנה קמר בת עוואד, שאול בן מזלה, רוזינה בת פורטונה.

לרפואת: נוי בת הילה, חנה בת סין-שרה שפירנצה, רונית בת זהבה, מארק בן רחל, אילן בן רומית, שושנה בת מזל, אסתר בת מרים, ליאת בת אסתר, מאיר רפאל בן מסעודה, שירן בת אילנה, נעמי בת אורלי, צבי כהן בן אמירה.

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.